

BÉTSI MAGYAR KURIR.

É S

SOKFÉLE, TOLDALÉKŰL

Nr. Indult: Pénteken, Octóber' 18-dikán, 1853. 32.

EGYHÁZI STÁTUSOK.

Ő Szentsége XVI dik Gergely Sept. 30-kán titkos gyűlést tartott, melly alkalommal az öszvegyülekezett Cardina- lisokat ekképpen szólítá meg: „Tisz- telendő Atyámfiak! Igen nehezen esik, hogy székünkől szomorú dolgot kell néktek hirdetnem, — de olly keserű fájdalom fogott el, hogy meg nem ál- hatjuk, hogy azt véletek, kik főpász- torkodásunkbani részvétel miatt vagy- tok egyben híva, e' mái napon ne kö- zöljük, 's panaszinknak kiöntésében né- münémű vigasztalást ne keressünk. A' dolog, melly búsít, éppen nem titok, sőt inkább minden jóknak ijjesztésekre, 's nyughatatlanittatásokra, közlapokban kihirdettetett. Sajdítjátok már tisztelen- dő atyámfiak, hogy azon iszonyú, is- tentelen, álnok, vakmerő, 's minden szentnek felforgatására tzélzó tettekről beszéllünk, mellyek Lisbonában, a' Ju- lius végén beállott Kormány által vég- hez vitettek, holott az előtt abban az Országban, a' Catholicus hithez, Szent Székünkhöz, 's az előttünk uralkodott Római Pápákhoz, annyira ragaszkodtak minden rendű lakosok. El nem titkol- hatjuk, hogy eleinte a' mendemondák- nak, mellyek kiszóráttak, hitelt nem adhattunk, — de Olasz Országba tör- tént megérkezésével annak, ki Portu- galliában Apostoli Pronuntius képeben személyünket viselte, és több más je- lenségek által, tsak hamar meggyőzet- tettünk a' felől, hogy tsak ugyan igaz,

a' mit rebesgettek. Most tehát már ép- pen olly szomorú, mint tsalhatatlan igazság, hogy az említett Kormánytól elhatározottat legyen annak elűzése, a' ki ott Apostoli Székünknek képét vise- li, még pedig úgy, hogy kijelentetett néki, mellynél fogva Portugalliát a' leg- rövidebb idő alatt oda hagyja. Minek- utánna Szent Székünkkel, 's Vélünk magunkkal is olly rútúl, és igazságtala- núl bántak, ezen istentelen emberek, a' Cath. Anya Szentegyház, ennek jószá- gai, és a' Szent Szék sérthellen jussai ellen keltek ki: és ha meggondoljuk, hogy mind ez, a' Király bémenetele után mindjárt, és így előre történt ösz- veesküvés által ment legyen véghez, fel- háborodunk, és könnyeinket vissza nem tarthatjuk. Mert miután a' köztömlötző- ket felnyitották, és a' benne tartott fog- lyokat szabadon bocsátották, ezek he- lyett, még azok között is zárattak bé, kikről a' Szent Irás ezt mondja: „Ne nyúljatok Felkentjeimhez!“ Világiak, a' szent tárgyak feletti just magokhoz ragadták, 's így nem tsak a' világi pa- pok, de még mind a' két nemű Egyhá- ziak felől is, önnkényesen rendeléseket tettek. Így törültetett el egy törvényál- tal a' papi törvényszék privilegiuma: az Apátzák, mint Egyházi familiák el- űzettek, és minden papi intézetnek újon- tzai elküldettek azon világos megha- gyással, hogy ezentúl új Candidatust ne legyen szabad felvenni. A' Patrona- tus jussától minden papok megfosztat-

lak, 's a' Kormány magának tartott minden egyházi hivatalokra való kinevezést. Egy törvény által az is megtiltattott, hogy jövendőben senki se kenetessék fel Papnak. A' rendes papok, mint szinte mind a' két renden lévő Egyháziak, kik magokat az új Reformhoz, mellynél fogva a' Klastromok, az Ordinariatusok törvényhatóságok alá tartoznak, nem akarták szabni, úgy nem különben a' Clerusnak ez a' része, melly az előbbi Kormány eránt, vonszó hajlandóságból kilépett, és eltávozott, makatsoknak, és árulóknak nyilatkoztattak, 's olyan büntetésre méltóknak ítéltettek, mint a' millyet hasonló vétkesek fejeikre mondani szoktak, sőt még rendelés is tétetett, hogy minden klastrom, melly amaz árulókat keblebe fogadja, törültsék el, és az Elöljárók is, kik őket Egyházokba béveszik, úgy tekintődjenek, mintha ugyan azon vétkekben részt vettek volna. Az Egyházi jószágok, némelly esetekben a' Nemzet birtokába esnek, — sőt a' mi még több! ezen — valóban mérges, és a' Cath. vallással meg nem egyeztethető merészlethez még az is járult, hogy minden Püspökségek, és Érsekségek, mellyeket az előbbi Kormány kinevezése mellett Mi erősítettünk meg, üreseknek nyilatkoztattak: átaljában megparantsoltattott, hogy a' kik ilyen módon jutottak Egyházi hivatalhoz, erről mondjanak le, 's ha talán megtiltott Egyházi foglalatosságait tovább is folytatni merészlenék, Rebelliseknek tekintődjenek, 's mint olyanok, büntetés alá vonattassanak. Továbbá, — hogy semmi se hibázzék, a' mi az Egyház tekintete, 's ezen Szent Szék sérthetetlen jussa ellen véghez vihetendő, az Apostoli Követségnek törvényhatóságát felfüggesztették, 's világiaknak adták által. Ki sem lehet mondani, milly nagy kárára vagynak mind ezek a' Cath. Vallásnak, a' men-

nyiben, mint Ti ezt jól értitek, ilyen módon az Egyház legszentebb törvényei motskoltatnak meg, Isteni erejek láb alá tapodtatik, 's a' rend, és alkotvány, mellyet Maga az Isten költsönözött, felforgattatik. De a' mi bennünket kiváltkeppen keserít, az, hogy hasonló esetek, és tanátslások oda tzeleznek, melly szerint Sz. Péternek ímez tiszteletes székével, mellyet Jézus Krisztus a' Catholica Egység közép pontjának jegyezett ki, minden öszveköttetés megszűnjék, és a' templomnak ezszereinti felbomlása után, útálatos Schisma által széllyelszaggattassék. Mert miként maradhat egy, a' test, ha a' tagok, fejétől elválasztatnak? ezt az egységet, miként lehet képzelni, ha, hogy a' többet elmellőzzem, a' Püspökök, kik atól tétettek, a' ki minden árva Egyház számára a' pásztort kimutatja, a' mennyiben Isteni hatalomból ő egyedül bírja az Egyházi törvényhatóságot, — elmozdítatnak? Azt sem kell érintés nélkül hagyni, hogy ezen égrekiáltó bűnök annyival inkább bántottak bennünket, minél kevésbé vártunk volna ilyen bánást, mi után Mi Portugallia politikai ügyében, az illendő módot, és viseletet mindenkor szemünk előtt tartottuk! Mert, mint jól tudjátok, szorgosan igyekeztünk mindent elkerülni, a' mi Réánk, 's ezen Szent Székre, gyűlölséget, vagy rágalmat vonhatott volna? Közön-séges Apostoli hivatalunk, 's a' legfőbb Pásztortól, az egész Keresztyén nyáj feletti felügyelés mellett, kéntelenek vá-lánk ugyan, a' kötelességünkből származott szent jussal élni, hogy a' vallás Egyházi javát eszközöljük: de mivel ebbeli jussunk, 's hivatalunk Istentől vette eredetét, tehát azt, semmi idő viszonyok, vagy közügynek változásai, meg sem is tsonkíthatták. 'S millyen nyomorúltak volnánk Mi, ha világi böltsességnek színe alatt, a' templom, vallás,

és lelki idvesség ügyét elmulasztottuk volna? más részről pedig, mivel a' fő Uralkodásért olly hevesen vetélkedtek, amaz Országnak illy környülállásai között leghelyesebbnek találtuk, semmit sem tselekedni, a' mi által gyanút vonnánk magunkra, mintha az egyik részt pártolni kívánnánk. Hivatalunknál fogva, egy Bullát bocsátottunk ki, melly így kezdődik: „Sollicitudo Ecclesiarum, mellyben mind okkal, mind az előttünk élt Pápák tetteiknek előhozásával, és mind régi mind újabb időbeli példákkal megmutatjuk, és világosan kimondjuk, hogy Nékünk nem légyen szándékunk egyik rész jussából is valamit elvenni, vagy hozzá adni, hanem csak azt teszszük, a' mit Apostoli hivatalunknál fogva tselekedni mindenkor kötelesek voltunk, csak azt keresük, a' mi a' Krisztusé. Mivel tehát az előhozott eseteket érzékenyül vettük, 's a' felől meggyőztettünk, hogy vélünk, 's az Apostoli Székek igazságtalanul bántak, nem késtünk semmit is a' külső Hatalmasságok nálunk resideáló Követeinek, Apostoli Pronuntiusunk elűzését, írásban, a' mint szokás, tudokra adni, hogy e' felől mindegyik értesítse a' Maga Urát, és hogy az is pontosan, és a' dolognak maga valóságában jelentődjék ki, a' mi talán újságokban, bálul tétetett közhírré: Néktek azomban mind ezt, innepélyesen kinyilatkoztatni, e' máinapra tartottuk fel. Úgy van, tiszteletes Atyámfiai! innepélyesen kinyilatkoztatjuk ezennel, hogy mind azon rendeléseket, mellyek az említett Lisbonai Kormánytól, a' templomnak, ennek szolgáinak, 's a' Sz. Szék jussainak kárára, és tsonkítására tétettek, nem hagyjuk helybe, 's azokat erőnélkül valóknak lenni ezennel kijelentjük: — továbbá azt is, hogy Mi, kötelességünknel fogva készek vagyunk, az Úrnak segedelmével, Magunkat az Israel

házáért, köfalként ellene szegezni, 's az Úrnak napján hartzra kelni, a' mint a' vallásnak java, és az Ügynek fontossága megkívánja. Egyéberánt ezt a' dolgot, melly az Istené, már az Istennek kegyelmébe is ajánlottuk, 's az Ő segedelmére támaszkodva, a' ki jobbnak találja, a' rosszat jóvá változtatni, 's az által böltsességét, és Mindenhatóságát kimutatni, telyes reménységünk vagyon, kogy azok, kik által a' templom annyira sanyargattatik, magokba fognak szállani, és e' szerint Atyaiszívünknek nem leend szüksége, az Egyházi fegyverekkel, mellyeket az Isten Apostoli hivatalunkhoz kötött, élnie. Vajha az Isten, a' világosságnak, és könyörületességnek Attya, reményünket valósítaná! Ti pedig tiszteletes Atyámfiai! közelítetek velem együtt a' kegyelemnek thrónjához? hogy a' miért szüntelen buzgón fohászokodunk, 's fohászokodni meg nem szününk, Könyörületességet, és kegyelmet nyerjünk, ott, hol segedelemre olly nagy szükségünk vagyon!

P O R T U G A L L I A.

(Morning Herald.) Palmella Hertzeg Cholerában sínlett, de már ismét jobban van. A' külső dolgokra ügyelő Miniszter Xavier vízkországban szenved, 's alig ha meg nem hal. A' Sept. 14-ki tsata olly tsekély vólt, hogy a' Királyné részéről csak 5 en estek el, 's ugyan annyin sebesítették meg, a' Miguelisták között pedig 50 an maradtak a' tsatapiatzon. Ebből kitetszik, hogy ez a' megtámadás inkább csak ingerkedésből történt, mint azon remény alatt, hogy a' város majd bevétetik. Dom Miguel azon környülállást, hogy az Alcantarai lineán kívül fekvő Belém külvárosba nyomult, arra használta, hogy egy — Lisbonából dátált költ hamis Ujságot tétetett közhírré,

's ezt mindenhová, hol valami befolyása vagyon, szelyelküldözgette. Belemben csak négy óráig mulatott, 's mivel itt nem vélte magát bátorságban, Lumiaresbe ment, hol sátorát, az elhúnyt Angeja Marquis palotájában felütötte. Nem titok, hogy a' Spanyol Papság, nem csak katonával, de pénzzel is segíti Don Carlost, a' ki testvérének, a' Spanyol Királynak halálát, minden órában óhajtvá várja: a' Spanyol Király halála sokkal nagyobb befolyással leend a' Frantzia, mint az Angoly Kormányra nézve, — mind a' mellett meg nem lehet magyarázni ez utóbbinak, vagy is inkább Grey Miniszteriumának Apatbiáját, Spanyol Ország ellen. Hogy D. Miguel, katonáinak ált szökéseket némünémüképpen megakadályoztassa, köz hírré tette seregében, hogy az ált szöketek, Dom Pedró katonái által együl egyig felkontzoltattak, — azomban Dom Pedró módot talált, hogy testvérét meghazudtolja. Napier Admiral Madeirába készül, a' szigeti lakosoknak letsendesítések végett, Villafior pedig Oportóba, 's innen a' déli tájakra, hogy az Alemtejói sereggel együtt megtámadólag munkálkodjék, melly szándék, ha végre vitétik, a' Lisbona előtt taborozó, 's immár 10,000 lélekre olvadt ellenségre nézve nagy befolyással leend, a' mennyiben, Dom Pedrónak 23,000 bajnokra gyúlt serege nem sokára képes leszsz, az ellenséget Lisbona alól elhajtani.

(Times.) Lisbona Sept. 17-kén. D. Pedró nagyon megboszsankodott, Lajos Filepnek, Sogora, és a' Királyné eránti, — kit a' polgár Király birtokán keresztül hagyja utazni, a' nélkül, hogy a' tisztviselők legkissebb figyelmet is bizonyítottak volna, — viselete miatt. A' Frantzia Agens, a' ki ez előtt két nappal érkezett meg, még nem bátorko-

dott Dom Pedró elibe menni, tartván a' hideg elfogadtatástól, noha a' Regensnek haragja sokat tsillapodott Palmella Hertzegnek bölts tanátsa által, a' ki azt javasolta Dom Pedrónak, hogy személyes megsértés miatt, ne kössön ki Frantzia Országgal, 's ne kezdjen Státus versengést. E' szerint reményleni lehet, hogy Dom Pedró de Lurde Urnak bevezettetésekor, magát öszve fogja szedni. Don Carlos a' 4 Infantinnal, sógoraszszonyaival, Abrantesben van, 's várja a' háború kimenetelét, eltökélt szándéka levén, addig Portugalliát el nem hagyni. A' már egyszer hajóra szállított holmiját, ismét szárazra rakatta, 's a' Spanyol Consulnál tette le. Cordova Ur is (Dom Miguelnek Spanyol Követje) Abrantesben van. Marsall Bourmont, és a' Brittus Kormány Agense közt, titkos levelezés foly, de miről? nem tudatik. Azt is beszélük, hogy Napier is szándékozik a' Marsalnak írni. Antonio Carlos de Andrade, a' ki Rio de Janeiróból jött ide, a' közelebbi hajón Angoly Országba fog utazni, a' nélkül, hogy tzeljét elérte volna. Sept. 21 kén. Napier csak ugyan írt Bourmontnak, — de mivel egy kevésse durva kifejezésekkel élt, a' Bourmont által adott válasz után mentegetni kezdte magát, azt mondván, hogy ő (Napier) rosszul lett légyen értesítve: e' mellett arra is kérte a' Marsallt, eszközlené ki, hogy Dom Miguel Portugalliát oda hagyja, akkor minden vérengzés megszűnik. A' Marsallnak erre adott feleletje, valamivel barátságosabb volt, de az éppen most említett kérésnek teljesítésére magát nem ajánlotta. Ma adá bé Lord Russel meghiteltető levelét. Lurde Ur, a' ki félelmén győzött, ma volt a' Tsászárnál magános audientzián, a' kitől jobban fogadtatott, mintsem várták volna: de

mioŋn Lurde Ur a' Királyné egéssége felől tudakozódott, Dom Pedró hidegen ezt válaszolta: „Maglehetősen!“ Midőn pedig az Agens imígy folytatta kérdését: „Talán tsak nints rozsziúl Ő Felsége? „Nints ugyan, — de még is elég értt arra, hogy érezze, minő figyelemmel vagynak eránta.“ — Clouet Generalt, egy Macdonald nevű Angoly katonatiszt váltotta fel. A' frantzia tiszték között nagy bekételenség uralkodik. Sept. 24 ken. Azt mondják, hogy Bourmont tsak ugyan elhagyja Dom Miguelt, és a' Brittus Admirál hajón elevezik, de még ennek az azt mondják, hogy nem lehet hitelt adni. Annyi bizonyos, hogy tegnap Bourmont, Dom Miguellal Queluzban vólt, és hogy Villafranca ba katonák gyűtetnek, a' pattantyúság Santarem felé indul, hol sántzokat készítenek. Az ellenséges táborból, legújabb hír az, hogy Bourmontnak, és sok más tiszteknek lemondások elfogadtatott, és Gr. Sz. Loarenço ismét Hadi Miniszterre neveztetett. Clouet ma éjjel az African hajón el akar evezni, de későbbi tudósítás szerint szándékát megváltoztatta.

(Courier.) Ma reggel itt az a' hír szárnyallott, hogy Lisbonából egy hajó érkeztén, hamisnak állítá a' Bourmont lemondásáról kiszórtt hírt, — mások azomban, kik a' Portugalliai dolgokba bé vagynak avatva, ezen hír valósága felől semmit sem kételkednek.

Generál Macdonald, ki mint mondják, a' Dom Miguel serege feletti Commandót általvette, ez előtt borkereskedő vólt, de bankerottá lett. Reay nagy Kereskedőházzal, öszveköttetésben vólt. Marsall Beresfordnak az az ítélete van felőle, hogy ő (Macdonald) egyedül fogja érteni, a' Portugallusokat győzedelemre vezetni.

(Cronica Constitucional.) A' belső

Miniszteriumot elrendelő Decretum így vagyon: „Tekintetbe vévén érdemeit, Palmella Hertzeg, Marquis Funchal, General Caula, és Trigo de Arago Moratos Uraknak, kik immár Status Tanátsosok, — továbbá Gr. Saldanhának, Guerreiro, és Monteiros Uraknak, — a' Királyné nevében őket hóltiglan val. Status Tanátsosokká nevezem ki. Minden itt elő nem hozott személyek, kik ekkoráig ezen méltósággal törvényesen éltek, ezentúl, tsak a' titulust fogják viselhetni. (Aláírás.) Braganzai Hertzeg. J. Xavier.

(Morning Herald.) A' Miguelisták ezen vidéken mindennap szaporodnak, mind számra, mind erőre. Stubbs Generalis azt mondja, hogy a' 11 dik gyalogregiment, mellyben az előtt tsak néhány osztály vólt, most már 800 lélekre megyen. A' brittus osztály Shav Oberster alatt, 500 ra nőtt. Dodgins Oberster osztálya nem olyan számos. A' jól elkészült sántzok, mellyeket az ellenség elhagyott, a' város számára óltalmúl szolgálódnak, úgy, hogy ha az ellenség ismét visszajönne, bajosan kezddhetne valamit.

SPANYOL ORSZÁG.

(Gazette de France.) Spanyol határokról érkezett levelek jelentik, hogy Alovera, és Guipuzcoa tartományokban nyughatatlanságok történtek. Don Carlos több helyeken Királynak kiáltatott ki, 's Madridban a' nép, és a' katonaság egy része között verekedés támadt.

(Temps) Bilbában lázzadás ütött ki, 's Don Carlos proclamáltatott, — de San Sebastiani Commandáns seregét azonnal öszvehúzta, 's a' lázzadást elnyomta. A' Journal des Debats ezen hírek felől kételkedik, midőn így ír: A' tegnapi börsén, a' papiros, kivált a' Spanyol, leszállott, azom-

ban nem hiszszük, hogy ezt a' környül-állást valamely Spanyolhír okozta legyen, mert frantzia lapok semmi rendtelenségről nem tesznek említést, holott az idő olyan tiszta, hogy ha Madridban valami elő adta volna magát, annak tudásához Telegráfi úton ekkoráig bizonyosan eljutottunk volna.

SPANYOL AMERIKA.

New Yorkból Sept. 3 kán költ tudósítások szerint, Cubában a' Negerrek fellázzadtak. Erre okot a' Cholera szolgáltatott, a' mennyiben azt gondolták a' feketék, hogy a' fejérek mérget kevernek az étel, 's ital közzé, melly balvélemény miatt olly dühösségbe jöttek, hogy a' fejérekét úton, útfélen egyre vágták, 's ölték. Erre egy osztály lovasság küldetett reájok, melly közzülök sokakat elfogott, vagy levagdalt, de még avvala' feketék meg nem elégedvén, sereget gyűjtöttek, 's nagyobb hartzra kelt a' dolog. Így lön azután, hogy az öszvetsapáskor 4—500 Néger elesett, a' katonák közzül is 30—40. — Amazok tsak bunkós bottal, 's kövekkel valának felfegyverkezve. Utóbbi tudósításoknál fogva, a' lázzadás egészen elvölt nyomva.

Ugyan tsak Navyorki lapok Neugranadából jelentik. Aug. 23 kán éjjel egy titkos planum jött világosságra, melly szerént Santandert, Obandot, Lopezet, Montoyat, és másokat meg akartak ölni. A' dolog így történt: bizonyos Pedro Orjona nevének kelle vala 23 kán őrt állani, a' midőn Santander akkor nap estve li 7 órakor hallotta, hogy az éjjel lázzadás fog kiütni, — azért tüstént vizsgálatot tétetett, 's a' dolgot tsakugyan valónak találta: erre Montoya hoz ment, 's néki meg hagyá, hogy Orjonát, ki már akkor örön vólt, eresztene el. Montoya hirül viszi a' paran-

tsolatot Orjonának, a' ki szót fogada ugyan, de minekelötte az őrhelyt elhagyná, hirtelen kiránt egy pisztolyt, 's a' Generált agyon lövi. A' sokaság mindjárt a' kaszárnyába tódult, és Santanderrel együtt fegyverben ott virasztott. Másnap fegyveres erő vette üzübe az álnok öszveesküdteket, kik Tungánál gyűltek öszve, 's főtzinkosok, mint mondják, Sarda Generális. Montoya Obersternek halála közszánakozást gerjesztett. A' megöletett Voodbine Obersternek gyilkosai, önnszolgái valának, kiket Jamajkából és San Andreából hozott magával.

Mexicóból Sept. 7 kén költ hírek szerint, egy nagy felekezett, az egy Uralkodási formátszeretné béhozni, úgy, hogy Santanát, ki most tsak Praesidens tizmet visel, nem sokára Mexikói Tsászárnak hallanók nevezni.

BELGIUM.

A' Senatusnak Oct. 2 kán tartatott Ülésében, Nothomb Ur így szólott: Ügyünk Máj. 21 dik óta nem halad előre, a' mit egyedül Hollandia politikájának köszönhetünk. A' Conferentzia több kérdéseket tett Hollandia elibe, a' nélkül, hogy tsak egyre is megnyugtatólag felelt volna: ez az oka, hogy eloszlott, de jónak nem tartá, kimondani. Egyebberánt a' Máj. 21 diki egyezés, általjában türhetőnek tekintetik.

LENGYEL ORSZÁG.

Ő Felsége a' Tsászár, 100,000 Lengyel forintot ajánlott a' Varsói ispotály megigazítására, és bővítésére. A' Helytartó Ő Hertzegsége, Oct. 3 kán ismét Varsóba érkezett.

TYROLIS.

Nauders Oct. 3 kán. Már nehány hete, hogy vidékünkön 3 medve, egy öreg, és 2 fiatal tartózkodik, és sok kárt viszen véghez, kivált a' juhok közt.

Sept. 30 kán még fényes nappal is megkezdtek a' juhokat. Ez értésére esvén, egy Schöpf nevű parasztnak, a' háza feletti hegyre felmászott, hogy ott juhait öszve gyűjtse, 's bátorságba hozza. Miután ezekre tsak ugyan reájok akadt, 's már induló félben vólt haza felé, néhány lépésnyire megpillant 3 állatot a' hegyre ballagni, 's mellyeket, mivel már alkonyodott, fekete juhok-nak tartott: azért is megfordult, 's feléjek baktatott, olly tzelből, hogy azokat a' 3 szörnyeteg leselkedéseiktől megóvja, — de milly nagy vólt bámulása, midön a' fekete juhok helyett, a' 3 nagy medvét látá maga előtt. Ijjedelméből magához jöven, folytatja útját, 's a' 3 ragadozót, a' hegy másik oldalára akarja téríteni. Az állatok szépen kullogtak előre, hajtójok előtt, míg egy szoroshoz nem értek, honnan se ide, se tová nem mehettek. Itt tehát hirtelen megállottak, a' vén medve pedig visszafordul, 2 hátulsó lábára ágaskodik, 's a' szegény paraszt hasán olly nyílást ejt, hogy béle mindjárt kifordult: mind e' mellett nagy nehezen felkapaszkodik, fut a' hegyen lefelé, segedelemért kiáltozván, de mind hiában: mert közel egy lélek sem lévén, a' magára hagyatott paraszt lélektelenül lerogyik, 's vérében fetreng mind addig, míg mellette elmenő emberek megpillantják, 's felhólttan lakásához hurrzolják. Most Orvosi kéz ápolja, — de elhunytta már el van határozva. A' 3 vérszopót, még ekkoráig hasztalan üldözték a' vadászok.

B R A Z I L I A.

Rinaldo Királyi brigg, Rió de Janeiróból Aug. 2-kán költ tudósításokat hozott magával. Az a' hír, mint ha Dom Pedro Braliziába szándékozna, már megszűnt szárnyallani. Még is úgy látszik, az Ex Tsászár részén lévők, minden esetre készülnek elfogadására.

(Times.) Dom Pedro, — Antonio Carlos de Andrának, a' ki mindent elkövetett, hogy a' Braziliába való visszatérésre reábírja, egész Komolysággal imígy felelt: „En a' Rio de Janeirói Kormányoknak, és ottani barátainknak, még Május végén megizentem, hogy többé sem Braziliának, sem valamely más Hatalmasságnak Koronáját el nem fogadom: én részemről, mindenről lemondtam, és semmit sem óhajtok inkább, mint — hogy fiamnak II dik Pedrónak thrónja erős lábon álljék.

FRANTZIA ORSZÁG.

Toulonból érkezett levelek szerént, a' Cypriai szigeten közönségesen felkeltek a' Zaltán ellen, a' mire az adónak felemelése szolgáltatót okot. A' dolog tsátára kelt, 's mivel a' Rebellisek mindenkör győztesek vóltak, tehát Larnak a' mellett alkudozásokba kellett velek ereszkedni. A' Kormányzó a' megtörtént egység után minden lakosokat lefegyverkezett, de a' Török katonák közzülök sokakat felkontzoltak.

B É T S.

Ö Ts. Kir. Felsege Sept. 29-kén költ Kir. végzése által Nagy Barcsai Mgs Barcsai János Úr helyébe ki az Erdélyi N. Mélt. Kir. Guberniumnál viselt Tanátsnoki hivatalát letette, Mgs Sonnenschein Károly Urat eddig ugyan ott Titoknokot méltóztatott Guberniumi Tanátsossá kegyelmesen kinevezni.

Ö Ts. K. Felsege méltóztatott Sept. 29-kén költ Kir. végzése által Rézdi Szent Léleki Mgs Rozma Pál Urat Erdélyben Zaránd Vármegye eddig vólt Al-Ispányát ugyan ezen Megye Fő Ispányává kegyelmesen kinevezni.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Po'sony October 15-kén. A' Rk, f. h. 10, 11, 12, és 14-ik napjain tartott 123, 124, 125, és 126 ik Üléseik-

ben, a' 4 és 5-ik Urbéri tikkelyek eránt tétetett Fő Rendű észrevételeket végezék el, 's ellenészrevételeiket az illető ltelő Mester Úr általa' Fő Rknek azonnal általküldék, kik is azokat azonnal vi'sgálat alá vevék, míg az alatt a' Rk, a' Fő Rknek első Izenetjében foglalt VI-ik és VII-ik Urbéri tikkelyeket illető észrevételei felett tanátskozáának. Némelyekben, mellyekre nézve mind a' két Tábla vélekedése megoszlék vólt, költsönösen megegyezének, némelyekben pedig, mind a' két Tábla elembeni nézeteinél maradott. — Igy, hogy a' jobbagyoknak ott, hol régibb egyezés el-lent nem áll, fonal helyett az urbéri kenderből kilentzedet adni, választás engedtsék; továbbá hogy a' löheréből, mellyek a' rendes nyomások elhagyása nélkül természetnek, kilentzed ne adatassék; úgy szinte a' kilentzed behordása idejére, és más erősekre nézve a' Fő Rk megegyezének. Nem kü-lömben a' Rk és Rk, az Urbéri vadá-szat három napjaira nézve, beleszám-lálván az oda es visszamenetel idejet; úgy szinte, hogy Ö Kir. Felség fő fel-ügyeleti jussa a' f. Kir. H. Tanáts útján az Urbéri szerződésekre nézve ép-egben tartassék, 'sa't. a' Fő Rk ítéletehez állának.

Tépe (Biharban) Sept. 15-dikén. Nagyvárad Nagyprepost 's Kánonok Tag en Nep. János Ur, mint a' múlt évben ugy az idén is a' Tépei Ref. mind két iskola nevendekai közül, kik ma-sokat a' kitüzött tanulmányokban szor-galmasb előlepteikkel mások felett ki-tüntettek, mindössze 48-at, igen szép ajándékokkal jutalmazott meg. A' tehe-tősbbszülék fiú gyermekei új énekes könyveket, a' szegényebb sorsuak öltö-

zeteket, a' hasonló szorgalmú leánygyer-mekek pedig diszes nyakkendőket nyer-tenek. Már a' mult évi hasonló jutalom-osztogatás milly sikert vont ez iskolai nevendékek szorgalmában maga után, azt e' mostani próbatételek eléggé bi-zonyítá, hol mindenkinek örömezés tölté keblét el, midön az apró iskola-beliek idejeket haladó értelmes, bátor, 's kielégítő feleleteket hallhatá. M. D.

Löcsé Sept. 29-diken. Az Ágost. Vallású Superintendia Rozsnyó Bá-nyavárosában tartotta kerületi Gyűlését f. hón. 26—27 napjain Kir. Tanátsnok Sturman Márton mint kerületi In-spector előlülése alatt; a' Superinten-dens a' szerfeletti vízáradások miatt nem lelete jelen. A' végzések közt a' Ma-gyar iskolák virágoztatására tett több tzelirányos rendeleken kívül, igen ne-vezetes az: hogy a' Jegyzőkönyvek ezen-tül két nyelven, deákon t. i. (mint ed-dig), és magyaron irassanak. — Nálunk is a' három hétig szüntelen tartott eső-zések miatt nagy áradások voltak 's a' Poprád, Hernád, és Göllnicz, tetemes károkat okoztanak. Egy hete, hogy az eső megszűnt, 's azolta gazdáink szor-galma-an látnak az aratás után, mert itt még most is sok élet van lábön, a' mi az alföldi hazafiak előtt szinte hi-hetetlennek fog látszani.

A' Pénz folyamat Octóber' 17 dikén;
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligázióji 91 15/32
Az 1820-beli sorsosok: 198
Az 1821-beli hasonlóok: — —
Betsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligázióji: 55 1/4 for. keltek, mind Conv.
Bank-Aktziák keltek 1172 for. ton
Conv. Pénzben.